BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea — 10 PAGINI — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } — 10 PAGINI — Nr. 87 Marți 29 Martie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Pâinea cea de toate zilele

„Pâinea cea de toate zilele" sau „pâinea cea spre ființă", ca să reproducem ambele texte din Evanghelie, a fost și continuă a fi obiect de discuții prin presă și obiect de preocupări pentru autoritățile în drept. Adică, se discută prețul pâinei și, în special, prețul pâinei numită „pâinea neagră". Zicem „numită", de oarece nu este chiar neagră la înfățișare.

Din aceste discuții și din examinarea chestiunii de către autoritatea competentă, a rezultat până acum un singur lucru: în loc de șase lei, pâinea neagră de un chilogram se va vinde cu șapte lei.

Socotim mai întâi necesar să relevăm amănuntul — și se va vedea cât este de important — că nu se spune că se va vinde cu șapte lei chilogramul de pâine neagră, ci pâinea neagră, considerată că are greutatea de un chilogram, se va vinde cu șapte lei.

In acest joc aparent de cuvinte stă o deosebire esențială. In adevăr, una este un chilogram de pâine și altceva este în realitate o pâine de un chilogram. Acest „altceva" constă în faptul că pâinea de un chilogram n'are această greutate, care este o greutate convențională. De aci, plângeri îndreptățite de ale cetățenilor, cari plătesc pentru un kilogram, dar capătă opt sute sau chiar șapte sute de grame. De aci, descinderi la brutării, confiscări de pâine găsită lipsă la cântar, amenzi, etc.

Insă, toate aceste chestiuni ar înceta, precum ar înceta și păcăleala consimțită tacit și a cărei victime sunt consumatorii, dacă s'ar vinde și pâinea, așa cum se vând carnea, peștele, laptele, untul, legumele etc., Adică, dacă s'ar vinde, nu cu bucata, ci cu cântarul. Să ți se vândă, pusă la cântar, un chilogram de pâine ,iar nu să ți se dea o bucată, pe a cărei greutate nu o controlezi.

Stăruim asupra acestui sistem, care este singurul bun, drept și cinstit. Pâinea este doar alimentul de bază al marei masse a populației orășenești. Al doilea. Este chiar un act de imoralitate ca, în mod permanent și conștient, să înșele pe cumpărător, dându-i mai puțin decât îi spui că îi dai și de cât îți plătește.

Iată deci, în chestiunea pâinei, marea și foarte logica inovație se impune: pâinea să se vândă cu cântarul, așa cum se vând aproape toate articolele alimentare.

In ce privește prețul, sunt la stabilirea prețului anume elemente, de care trebue să se țină seama. Așa, e adevărat că brutarii câștigă puțin la pâinea neagră, ba chiar trebue crezuți, atunci când arată cu registrele lor că nu câștigă de loc. Insă, s'a căutat și se caută de autoritatea municipală, ca ei să fie compensați, acordându-li-se un preț mai urcat, deci mai avantajos pentru dânșii, la pâinea albă, precum și la franzele și chifle. Așa se despăgubesc brutarii de ceeace nu câștigă la pâinea neagră.

O primă urmare este că oamenii cu dare de mână plătesc ceva mai scump pâinea, ceeace nu apasă simțitor asupra bugetului lor zilnic. In schimb — și aceasta trebue să fie esențialul — populația săracă are ceva mai eftin un articol, care, deseori, constitue singura sa hrană.

Trebue deasemeni să mai relevăm un punct și anume: de compensația ce se urmărește prin stabilirea prețurilor în condițiunile arătate mai sus, profită mai ales marii fabricanți, a căror pâine albă, chifle și franzele sunt preferate de consumatori, pe când brutarii mai mici și în deosebi cei dela periferie vând, în proporție cu pâinea neagră, prea puțină pâine albă. In genere, clientela lor este doar compusă din oameni nevoiași.

Un ultim punct. Să nu se creadă că de pe urma urcării prețului la pâine, profită țăranii, adică producătorii direcți. Aceștia și-au vândut de mult, îndată după recoltă, grâul ce ar fi produs.

Intre Praga și Berlin

oxo

Dintre toți vecinii Germaniei, Cehoslovacia simte cel mai direct urmările Anschlussului. Efectele acestuia, din punct de vedere militar, sunt poate cele mai puțin neprevăzute. Intr'adevăr, Statul major ceh nu și-a făcut niciodată iluzia că Austria s'ar fi apărat contra unei agresiuni germane. Nu era de asemenea de așteptat, după constituirea axei Roma-Berlin, ca Ducele să repete gestul său din vara lui 1934, când, după asasinarea cancelarului Dollfuss, și-a concentrat diviziile la Brenner. Dacă rămâne grea, situația militară a Cehoslovaciei nu este temeinic schimbată, din punct de vedere al apărării naționale.

Unirea Austriei cu Germania modifică însă mai adânc starea de lucruri existentă, din punctul de vedere economic și politic.

Deși țară mijlocie ca populație și întindere, Cehoslovacia, are capacitatea de producție a unei Mari Puteri industriale. Fabricile ei și în deosebi industriile ei metalurgice își scurg o foarte mare parte a produselor lor în străinătate. Preocuparea politicii comerciale cehoslovace a fost întotdeauna de a nu depinde în prea mare măsură de Germania. In acest scop, Cehoslovacia a folosit în bună parte pentru exportul ei, concurența dintre Hamburg și Trieste, servindu-se de căile ferate austriace și de portul adriatic pentru transporturile ei pe mare.

Austria fiind astăzi incorporată Germaniei este evident că Reichul industrial — concurent al Cehoslovaciei — va găsi în fixarea tarifelor de cale ferată spre Adriatica un puternic mijloc de presiune asupra economiei cehoslovace.

Din punct de vedere politic, înfăptuirea Anschlussului fără nici un fel de rezistență din partea Marilor Puteri, interesate la menținerea echilibrului în Europa Centrală și dunăreană, a produs la minoritățile germane, o stare de spirit, care are drept urmare o serie de schimbări importante în structura politică internă a Cehoslovaciei.

Până astăzi, partidele germane din Cehoslovacia aveau o compoziție identică și preocupări asemănătoare cu ale partidelor cehoslovace. Tratamentul larg, pe care guvernul din Praga îl aplică minorităților, a deterimnat grupările politice germane să colaboreze cu coaliția guvernamentală în Cameră și în guvern. Singur partidul Sudeților germani al d-lui Henlein, care a avut de altfel în ultimele alegeri 1.250.000 de voturi, făcea opoziție intransigentă guvernului.

Anschlussul a avut drept efect că partidul agrar german și partidul social-creștin german s'au desfăcut de coaliția guvernamentală și și-au retras reprezentanții din guvern. Președintele partidului socialist german și-a dat și el demisia din guvern, dar gruparea sa rămâne în coaliția guvernamentală. Prin jocul acestor transformări, opoziția germană de sub conducerea d-lui Conrad Henlein devine, cu 49 de deputați, gruparea cea mai numeroasă dintre partidele cehoslovace. Tendința este deci de a organiza massa Germanilor din Cehoslovacia într'o forță politică unitară, care, devotată doctrinei național-socialiste și idealurilor pangermaniste, poate deveni un izvor de serioase complicațiuni în viitor.

Dacă partidul Henlein, pe baza importanței sale numerice revendică o colaborare la guvern, este lesne de înțeles în ce măsură poate fi slăbită coeziunea și unitatea guvernului cehoslovac. Dacă din potrivă, o grupare parlamentară atât de numeroasă rămâne în opoziție, ea n'ar conteni să ceară pentru populația germană autonomia administrativă și politică și eventual să invoce protecția Reichului, pe care d. Hitler a făgăduit-o, în discursul său din 20 Februarie, Germanilor de peste hotare. Exemplul revendicărilor autonomiste ar fi contagios și pentru alte minorități ca și pentru partidul autonomiștilor slovaci.

In situația și cu metodele internaționale de azi, aceste frământări de politică internă sunt chemate să aibă un răsunet european. Am auzit deunăzi ecoul lor la Londra, în declarațiile d-lui Chamberlain. Primul ministru britanic socotește necesare convorbiri între Berlin și Praga și oferă chiar bunele oficii ale guvernului englez, în scopul de a se ajunge la o înțelegere. Guvernul cehoslovac n'a respins niciodată în principiu ideea unei înțelegeri cu Germania. Politica de rezistență față de Reich este concepută numai pentru eventualitatea războiului. Dar un modus vivendi rațional cu Germania trebue să fie compatibil cu structura actuală a statului cehoslovac, cu demnitatea națională a Cehoslovaciei și cu interesele păcii generale.

Un concurs de călărie

Ofițerii școlii de cavalerie italiene, Tor di Quinto, trec în fiecare an probe foarte grele de călărie

Intrevedere Churchill-Leger

Paris, 26 (Rador). — Azi dimineață, d. Winston Churchill a avut o lungă întrevedere la Quai d'Orsay cu d. Alexis Leger, secretarul general al ministerului Afacerilor Străine.

xxx

D. CORDELL HULL

ministrul afacerilor străine al Statelor Unite

xxx

FILME

Pensionari la un an după război, s'au retras într'o localitate cu aer curat și fără circulație șomotoasă.

Intr'o zi un dor îi cuprinde pe amândoi.

— Dacă am merge și noi la București! N'am fost acolo de aproape douăzeci de ani.

Ii uimesc clădirile fără sfârșit pentru ochii îmbătrâniți, se luptă cu automobilele, gata să-i calce la orice traversare, admiră vitrinele luxoase cum nu-și închipuiau să fie, și nu își iau mâna depe buzunarul dela piept și de pe poșeta decolorată, fiindcă au citit prea des despre furturi săvârșite.

— Unde mâncăm?

— Ei! oftează dânsul. Știi când ne răsfățăm, numai noi doi, la restaurantul „Ileana" de lângă Cișmigiu?... Ne-o recunoaște cineva din cei de pe vremuri?

Dar când coboară dinspre calea Victoriei și merg în jos spre bulevard, rămân încremeniți, cu ochii în gol.

— Era odată un restaurant aici!

— Nici nu țiu minte de când nu mai există, le răspunde un trecător.

Suspină și o iau înapoi.

— Ași mânca o indiană la cofetăria dela Sft. Gheorghe.

— Și eu o baclava... Ce bune erau!...

Când ajung acolo, li se pare că visează.

— Vai!... S'a dus și cofetăria din colț!

Ei o mângâie fredonându-i la ureche:

Eu mă duc, mă prăpădesc
Ca un cântec bătrânesc...

— Bine, dar ce ne facem?... Mie mi-e foame, mi-e sete.

— Uite ce este... Te duc eu undeva, unde mergeam pe vremuri cu colegii de birou... Ce amintiri frumoase... Este mai elegant... vine și lume bună.

Și tot vorbind, el asigurând-o că îi va face plăcere, ea așteptând cu nerăbdare, se pomenesc în jos de Teatrul Național.

— Cum îi zice? întreabă bătrâna.

— Gambri...

Dar nu poate să termine. Rezemându-se de brațul ei pe care-l întărise subit mina lui desnădăjduită, abia izbuti să-i arate o groapă mare, care ia proporții de abis pentru bătrânii aterisați brusc din sferele depărtării și modestiei lor.

In acelaș gând, ca și la pornirea de acasă, o luară spre gară, stăpâniți de nostalgia Bucureștilor de altă dată.

DON JOSÉ

Situația semănăturilor îngrijorătoare

Din toată țara vin știri îngrijorătoare în ce privește semănăturile, din cauza secetei.

Semănăturile de toamnă tânjesc, iar ce s'a semănat în primăvară n'a ieșit.

Mazărea n'a ieșit de loc.

Fânețurile nu cresc de loc, datorită căldurii.

Din lipsă de nutrețuri țăranii au început să scoată vitele la pășunat, distrugând islazurile cari ar trebui ocrotite.

SCRISORI DIN LONDRA

Perspectivele politicei engleze

de AUGUR

Londra, Martie

Acum câtva timp am scris că problema voluntarilor străini ai generalului Franco va fi rezolvată prin plecarea acestor contingente via Barcelona. Prezicerea noastră s'ar putea să fie realizată și mai exact de cât ne-am fi așteptat. Intregul dispozitiv al republicanilor din Spania e amenințat de marșul impetuos al forțelor naționale spre Mediterană.

Să fie oare prăbușirea finală, prevăzută de multă vreme de corespondentul nostru personal din Spania, ale cărui scrisori în parte sunt cunoscute cititorilor noștri? O sforțare desperată e totdeauna cu putință din partea republicanilor ca să izbutească să respingă forțele naționale, spre a evita tăierea comunicațiilor între Madrid și Valencia pe de o parte și Barcelona de cealaltă, se semnalează mișcări de trupe în Andaluzia și în regiunea Madridului. Aceste unități se îndreaptă în grabă spre nord. Să fie oare pentrucă înaltul comandament republican vrea să ascundă înfrângerea finală, constituindu-și o nouă massă de manevră, spre a înlocui forțele uzate din fața Teruelului și Belchitei? Sau poate vrea să-și salveze diviziile cele mai bune de o încercuire fatală, aducându-le cât mai e timp încă spre Catalonia, ale cărei tendințe separatiste trebue stăpânite? In tot cazul dacă desnodământul mai poate fi întârziat, nimic nu-l mai poate împiedica să se producă. Republicanii sunt înghesuiți între mare și între frontiera franceză. In curând, teritoriul de care dispun va fi prea restrâns pentru a le mai îngădui o libertate de mișcare.

Acei cari călătoresc cu automobilul, dau uneori de drumuri bine construite și a căror suprafață îi îndeamnă să meargă repede. Dar la capătul acestor șosele, conducătorii automobilelor citesc pe stâlpii indicatori: „Drum fără ieșire", și se feresc să se aventureze pe ele. E regretabil că atari înștiințări nu pot fi puse în fața ochilor acelora cari se pregătesc să urmeze o anumită linie politică, ce le pare atrăgătoare, dar care în cele din urmă trebue să-i ducă într'un impas.

Bunăoară, politica de neintervenție în războiul civil din Spania o vedem acum, era una din acele căi fără ieșire, adevărată capcană pentru aceia cari se avântă în ea fără a sta pe gânduri. Așa cum a fost practicată, politica de neintervenție din Spania era bazată pe un non sens. Ea era cu putință numai în cazul când ar fi fost sigur că întregul conflict spaniol se va termina printr'un Stalemate, adică la o situație în care doi adversari istoviți recunosc mutual că o izbândă e cu neputință. Stalemate era dorit de acei politicieni, cari nu pricepeau nimic din psihologia războiului cumplit, ce pustia peninsula iberică și care făcea inevitabilă înfrângerea desăvârșită a unuia dintre adversari. Și această înfrângere pune puterile cari aplică politica de neintervenție, în forma ei specială inventată pentru cazul spaniol, într'o poziție cu desăvârșire falsă față de învingător. Vechiul sistem de a se proclama neutri și de a recunoaște drepturile de beligeranță ale celor două partide într'un război civil de mare amploare, avea cel puțin în favoarea sa claritatea, în vreme ce neintervenția modernă e bazată pe ideea confuză a dreptului terților state de a interveni într'o luptă internă înconjurând-o cu un cordon sanitar. Marea britanie n'a practicat această nouă doctrină decât fără voie și cu singurul scop de a evita ruptura frontului statelor zise democrate.

In tot cazul să dorim ca războiul din Spania să se termine repede, cât mai repede, ca să înceteze să otrăvească relațiile între guverne cari, dimpotrivă,

(Continuare in pagina 2-a)

Contribuabilul în fața noului buget

oxo

Cu toate sforțările ministrului de finanțe de a păstra noul buget cât mai aproape de cifra celui în curs, în nădejdea că sporurile cerute de nouile nevoi ale Statului vor putea fi implinite din economiile realizate pe calea revizuirii cheltuelilor și că în chipul acesta massa contribuabilă va fi pusă la adăpost de noui sacrificii, rezultatul ce ni se anunță este: majorarea bugetului pe 1938—39 cu incă 3.287 milioane, din care numai rectificarea salariilor funcționarilor publici făcută în Decembrie anul trecut înghite aproape jumătate.

Și atunci, față de această situație inevitabilă, silințele ministrului de finanțe s'au canalizat în direcția de a face cât mai puțin simțită noua adăogire a sarcinilor fiscale de către clasele cu venituri mici și cât mai puțin stingheritoare pentru activitatea factorilor de bază ai economiei naționale.

In acest scop, ministrul de finanțe a primit sugestia formulată de cercurile industriei și comerțului de a reporta impunerile anului trecut pe exercițiul viitor, atât la firmele individuale și în nume colectiv, cât și la societățile anonime, adăogându-le însă un spor, care variază între 10—12%. A majorat apoi cifra de afaceri cu 10%, impozitele directe cu 2%, accentuând, după o proporționalitate progresivă, impozitul pe salariile mari.

Această grijă de a cruta, pe cât cu putință, massa contribuabilă și de a nu ataca prea adânc sursele de venituri este o politică înțeleaptă și foarte necesară pentru o țară lipsită de rezerve și cu capitalul abia în formație, cum este țara noastră.

De altfel, contrar celor ce s'a putut crede într'un timp la noi, mai ales sub sugestia greșită a foștilor consilieri tehnici străini, pe cari i-am avut odată cu stabilizarea monetară, sarcina fiscală, calculată pe cap de locuitor, în raportul cu venitul național, este destul de ridicată în țara noastră, chiar în comparație cu situația din țările capitaliste, care ne era pusă mereu sub ochi.

Sunt revelatoare în această privință datele publicate de „Centrul de studii și documentare economică", luna trecută, în pagina bilunară pe care o redactează la ziarul nostru.

Infățișând un tablou comparativ pe ultimii 4 ani, din care se vede cum a evoluat la noi cifra veniturilor fiscale în raport cu venitul național, autorul studiului amintit ajunge la concluzia că situația contribuabilului român față de a contribuabilului din străinătate, este cu mult mai rea. Și în sprijinul acestei constatări se aduc argumente din cele mai convingătoare. Și anume:

1) România se 'numără printre țările cu cel mai mic venit pe cap de locuitor. Din cele 26 țări al căror venit național pe cap de locuitor este cunoscut, țara noastră, se înscrie în ordinea descrescândă, a 24-a! Doar Bulgaria și Lituania vin în urma noastră.

In țările occidentale și în Statele Unite, venitul național pe cap de locuitor (cifre făcute comparabile), este de 3 până la 5 ori mai mare decât în România. Deci, chiar dacă în acele țări preluarea Statului din venitul național, sub formă de impozite, se ridică la 30%, față de 13—14% la noi, totuși, nu trebue uitat că cine câștigă 400—500 lei poate da mai ușor 30% fiscului decât cine trebue să dea 13 sau 14 numai din 100 lei.

2) Venitul național al României, așa cum se calculează, cuprinde în principiu toate veniturile, chiar și pe cele neimpozabile, cum ar fi recolta consumată în gospodăriile țărănești, de ex. In străinătate, acest venit în natură, neimpozabil, este foarte mic și în genere nu este cuprins în calculul venitului național. Dacă vom scădea și la noi aceste părți de venituri neimpozabile, importante în măsura în care mai ales populația noastră rurală nu e impozabilă, situația apare cu totul schimbată. Astfel, pe 1936, scăzând ceeace reprezintă venitul neimpozabil din totalul venitului național, rezultatul — după calculele „Centrului de studii și documentare economică" — e că procentul sarcinei fiscale saltă dintr'odată dela 13.8% la cel puțin 19%...

Nu trebue să uităm iarăș, că în raport cu țările occidentale, evaziunea fiscală la noi este foarte mare, ceeace face ca și povara contribuabililor corecți să devie mult mai mare în proporție.

Pe de altă parte, trebue să ținem seama și de împrejurarea că în timp ce venitul național a scăzut la noi simțitor în perioada anilor de criză — dela 17.818 lei pe cap de locuitor, în 1929, la 15.800 lei în 1937, — totuși sarcina fiscală a rămas cam tot atât de mare ca și în 1929.

Un ministru de finanțe înțelegător trebue să aibă în vedere toate aceste elemente, înainte de-a arunca de gâtul contribuabilului lațul unor noui gâtuiri fiscale. Situația reală a economiei românești, în stadiul în care se găsește azi, cere mai de grabă inaugurarea unei politici de despovărare fiscală. Dar dacă necesități și rațiuni de alt ordin fac pentru moment cu neputință împlinirea acestui postulat, trebue să ne mulțumim cu constatarea că cei în drept au măcar grija de a nu depăși limita rezonabilă, zdruncinând tot echilibrul economic al țării.

H. I.

Soldații austriaci, sosiți la Berlin, schimbă chipiurile în șepci ale uniformei germane

Prelungirea acordului cu creditorii străini

Comunicatul ministerului de finanțe

Tratativele cu creditorii străini pentru conversiunea datoriei noastre externe la Paris, deși suntem în apropierea scadenței de 1 Aprilie, n'au putut căpăta o înfățișare definitivă.

Cauzele au fost, atât de ordin financiar, cât și politic, situația din Franța neîngăduind — datorită poziției din ce în ce mai slabe a valutei franceze — să se accepte retușerile cerute de noi în cadrul convențiilor încheiate de curând cu detentorii elvețieni și austriaci.

Ca urmare acestei situații, vom avea o ușoară sporire a datoriei noastre la Paris, urmând ca între timp guvernul nostru să înceapă noui tratative privind propunerea guvernului francez.

Asupra acestei chestiuni ministerul finanțelor comunică următoarele:

„Nefiind timp suficient până la 1 Aprilie pentru a se lua o hotărire în privința conversiunei datoriei noastre externe, reprezentanții asociațiunilor străine de purtători au propus guvernului român prelungirea acordului actual pe un an cu începere dela 1 Aprilie, cu o majorare de două puncte pentru cuponul rentelor de Stat și de trei puncte pentru rentele C. A. M.

Propunerea primită „ad referendum" a fost transmisă la București, unde va sosi spre examinare în primele zile ale săptămânii viitoare".

Un veteran de război moare subit pe când vizita fortul Douaumont

Serviciul special al „Universului"

Paris, 26 (Radio-Central). — *Colonelul rezervist Georges Royne, de 71 ani, a fost lovit subit de un atac de apoplexie, murind pe loc, pe când vizita fortul Douaumont, din regiunea Verdun, unde luptase în războiul mondial.*

Desmințirea unor svonuri despre pretinse înarmări ale populatiei cehe dela frontieră

Praga, 26 (Rador). — *Agenția „Ceteka" comunică:*

Svonuri neliniștitoare au fost răspândite în regiunile de frontieră pretinzând că arme și muniții ar fi fost distribuite populației de naționalitate cehă. Unele corporațiuni cehe ar fi alcătuit — după aceste svonuri — secțiuni motorizate.

După rezultatele unei anchete oficiale, aceste svonuri sunt complet eronate sau inventate și de rea credință.

Autoritățile vor interveni cu maximum de energie potrivit legii contra oricui s'ar face vinovat de răspândirea unor asemenea svonuri.

xxx

Camere speciale

pentru avocații evrei la tribunalele din Polonia

Varșovia, 26 (Rador). — **Uniunea avocaților din Polonia a adoptat în cursul ultimei sale întruniri o rezoluție prin care se recomandă să se facă cele de trebuință spre a se rezerva la tribunale camere speciale deosebite pentru avocații poloni și pentru avocații evrei.**

Femeile la vot, in Bulgaria

Cu prilejul ultimelor alegeri legislative din Bulgaria, pentru prima oară în viața politică a vecinilor noștri de peste Dunăre li s'a acordat femeilor și preoților dreptul de vot